

Přinese nový zákon o výrobcích s ukončenou životností zásadní změny v místech zpětného odběru?

| Ing. Jitka Lochovká, INISOFT Consulting, s.r.o.

Stejně jako návrh nového zákona o odpadech, tak i nový zákon o výrobcích s ukončenou životností bude mít vliv na odpadové hospodářství obcí. Dalo by se říci, že spíše okrajově, nicméně určité změny to pro obecní systémy bude znamenat. Obce často vystupují jako provozovatelé míst zpětných odběrů a i v této problematice nastanou jisté změny.

Doposud české právo řeší v rámci zákona o odpadech i nakládání s vybranými výrobky a vybranými zařízeními, které podléhají zpětnému odběru. Stávající právní úprava je nepřehledná a matoucí, nový zákon proto hned v úvodu vyjmenovává, co je vybraným výrobkem a v jednotlivých částech se pak věnuje samostatně elektrozařizování, bateriím a akumulátorům, pneumatikám a nakonec vozidlům.

Evidence o odpadech se u těchto vybraných výrobků vede až při předání zpracovateli. Smyslem je, že i v případě, že se jedná o odpad, aby byla možnost, vyjma vozidel s ukončenou životností, je převzít v tzv. místech zpětného odběru. Místa zpětného odběru nejsou standartním zařízením pro příjem odpadu a bývají tak umístěna i na úradech, v prodejnách, ve školách apod. Jedná se o tzv. zjednodušený odpadový režim.

robků, požadavky na zřízení zpětných míst bude dále upravovat prováděcí vyhláška.

Opakem jsou tzv. neveřejná místa zpětného odběru, která může výrobce zřídit pouze pro určité konečné uživatele, např. pro své zákazníky v případě elektrozařízení určených pro profesionální použití.

Zachovají se stávající podmínky pro zpětný odběr?

Oproti stávající úpravě jsou sjednoceny základní podmínky pro zpětný odběr elektrozařízení, baterií a akumulátorů a pneumatik. Zákon jasně definuje, že v případě zajištění zpětného odběru výrobků s ukončenou životností nesmí být konečnému uživateli účtovány jakékoliv náklady či jiné platby. V praxi je takovým typickým příkladem účtování nákladů na dopravu, čímž je de facto obcházen zákaz požadování úplaty za zpětný odběr.

Nicméně výše uvedené nebrání finančně motivovat konečného uživatele k odezdání výrobku s ukončenou životností např. formou výkupu. Striktně však zákon zakazuje poskytovat úplatu, popř. jinou pobídku za nekompletní výrobek s ukončenou životností, resp. za demontované části.

Tímto ustanovením chce zákonodárce předejít k nežádoucím praktikám, kdy při neodborné demontáži může dojít k uvolnění nebezpečných látek do životního prostředí. Naopak dle nové úpravy může být v rámci zpětného odběru předána i pouze jen část elektrozařízení, protože odpadním elektrozařízením

Požadavky na minimální hustotu veřejných míst upraví prováděcí vyhláška. <<

Zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností má ve vztahu k novému zákonu o odpadech postavení zvláštní právní normy. Znamená to, že se používá přednostně a zákon o odpadech jako obecná právní norma bude aplikován tehdy, nestanoví-li zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností jinak.

V případě, že vybrané výrobky naplnily definici odpadu dle zákona o odpadech, stávají se odpadem a označují se jako odpadní elektrozařízení, odpadní baterie a akumulátory, odpadní pneumatika a vozidlo s ukončenou životností, tj. jako výrobky s ukončenou životností.

Definice veřejného místa zpětného odběru

V nové právní úpravě je definováno veřejné místo zpětného odběru, což je takové místo, které je přístupné každému občanovi celoročně ve stanovenou provozní dobu. Takovým veřejným místem mohou být sběrné dvory, kontejnery na sběrných místech v ulicích měst a obcí, nádoby umístěné ve veřejných institucích, resp. místa určená při tzv. mobilních svozích prováděných obcí v rámci ambulantních svozů odpadů.

Minimální hustota veřejných míst se liší dle jednotlivých druhů vybraných vý-

jsou i všechny jeho komponenty, konstrukční i spotřební díly.

Lze zahrnout místa zpětného odběru do obecního systému nakládání s odpady?

Pokud obec nastaví odpadový systém obecně závaznou vyhláškou, může touto vyhláškou zároveň určit mj. i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat výrobky s ukončenou životností. Součástí vyhlášky mohou být veřejná místa zpětného odběru, na která bude mít obec uzavřenou písemnou smlouvu s výrobcí, resp. s kolektivními systémy v využití obecního systému, ale i další místa zřízená výrobcem na jejím katastrálním území.

Fakticky se bude jednat o předání komunálního odpadu, nicméně obec se nestane původcem ani vlastníkem tohoto odpadu a nebude jej vést v průběžné evidenci odpadů. Avšak pro potřeby naplnění cílů sběru komunálního odpadu budou mít obce možnost, požádat zřizovatele míst zpětného odběru o údaje o množství sebraných vybraných výrobků s ukončenou životností na jejich území, vč. informací o jejich využití.

Lze odevzdat vybraný výrobek s ukončenou životností poslednímu prodejci?

Poslední prodejci mají povinnost přijímat výrobky s ukončenou životnos-

tí, a to ať z titulu provozovatele místa zpětného odběru na základě uzavřené smlouvy s výrobcí, nebo na základě povinnosti vycházející přímo z ustanovení navrhovaného zákona.

U elektrozařízení platí, že poslední prodejce musí od konečného uživatele bezplatně přijmout odpadní elektrozařízení ve stejném počtu, jaký si koupil, tzv. kus za kus, toto platí i pro internetového prodejce. V případě, že posledním prodejcem je subjekt, jehož prodejní plocha bude přesahovat 400 m², dává mu zákon povinnost bezplatně přebírat odpadní elektrozařízení, jehož základní z vnějších rozměrů nepřesahuje 25 cm, a to bez ohledu na značku a bez vazby na nákup zboží.

Přenosné baterie a akumulátory může konečný uživatel bezúplatně předat poslednímu prodejci přenosných baterií nebo akumulátorů, který je uveden v příloze č. 4 zákona, bez ohledu na výrobní značku a bez vazby na koupi nového výrobku. Jedná se například o maloobchody s potravinami, nápoji, tabákovými výrobky, sportovním vybavením o velikosti prodejní plochy přesahující 200 m², maloobchody s počítači, elektrospotřebiči apod., pokud prodávají baterie a akumulátory.

Oproti elektrozařazením a bateriím je předání odpadních pneumatik řešeno odlišně. Konečný uživatel smí odevzdat odpadní pneumatiku jak na místo zpětného odběru, tak i do zařízení pro nakládání s odpady. V případě, že na území obce nemá výrobce povinnost

zřídit místo zpětného odběru, může obec v rámci obecního systému odpadového hospodářství na svém území zřídit místo, kde mohou být odděleně soustředěny odpadní pneumatiky, např. sběrný dvůr. V tomto případě pak musí obec pneumatiky uvádět v průběžné evidenci odpadů.

Přehled o místech zpětného odběru

V návrhu zákona se počítá s rozšířením povinností informování o systémech zpětného odběru a sběru odpadu nejenom pro výrobce elektrozařízení, ale pro výrobce baterií nebo akumulátorů a pneumatik. Veřejný registr míst zpětného odběru tak bude rozšířen na jednotný Registr míst zpětného odběru, který bude informačním systémem veřejné správy.

Nenechte se překvapit právě schválenou legislativou v odpadovém hospodářství a pojd'te se s námi podívat na její dopady v souvislosti s vaší profesí a připravte se na změny s dostatečným předstihem. Dokážete pak včas identifikovat příležitosti i hrozby pro vaše podnikání.

Více se dozvíte na školeních <https://www.inisoft.cz/poradenstvi-a-skoleni/skoleni>, která pořádáme pro účastníky z řad podnikatelských subjektů, ale který nabízíme i jako akreditovaný vzdělávací program pro všechny, kteří řešíte tuto problematiku na obcích a ve městech. □



inisoft Consulting

KOMPLEXNÍ PORADENSTVÍ V EKOLOGII
SLUŽBY EXTERNÍHO EKOLOGA, AUDITY

VZDĚLÁVÁNÍ
ODBORNÉ SEMINÁŘE A KURZY NA MÍRU

§ AKTUÁLNÍ LEGISLATIVA
METODIKA, VÝKLADY

www.inisoft.cz • consulting@inisoft.cz • +420 485 102 698